

MEGTARTOTTÁK A MŰVÉSZETTEL NEVELÉS HÁLÓZAT MÁSODIK MŰHELYTALÁLKOZÓJÁT A PESTI VIGADÓBAN

2024. június 4-én közel száz fő részvételével zajlott le a *II. Művészetpedagógiai műhelytalálkozó*, a Művészettel Nevelés Hálózat kapcsolatépítő és tudásmegosztó rendezvénye a Pesti Vigadóban, a Magyar Művészeti Akadémia (MMA) székházában. Az eseményt az MMA Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézet (MMA MMKI) szervezte.

A műhelytalálkozót a szervezők zárt körben tartották, az MMA tagjain, illetve köztisztviselői tagjain kívül a művészetpedagógiával foglalkozó MMA-ösztöndíjasok, az akadémia tagozatainak elismerő oklevelével kitüntetett, továbbá a művészettel nevelés területén kiemelkedő tevékenységet végző művészetpedagógusok vettek részt.

Csáji László Koppány, az MMA MMKI igazgatója

Csáji László Koppány, az MMA MMKI igazgatója köszöntőjében kiemelte, hogy a kutatóintézet számára megtisztelő küldetés a Művészettel Nevelés Hálózat kialakításának, működtetésének feladata. Elmondta, hogy a 2023 októberében megtartott első találkozó tapasztalatai alapján egyértelmű igény mutatkozott a hálózat tagjai körében a művészetpedagógiával kapcsolatos kérdések, lehetőségek közös megvitatására. Ennek megfelelően a szervezők idén a személyes kapcsolatteremtésre, tapasztalatcserére fókuszáltak a program tervezésekor. Végezetül a kutatóintézet igazgatója arra biztatta a résztvevőket, hogy vegyenek részt a hálózat alakításában, fogalmazzák meg elképzeléseiket, véleményüket és javaslataikat a délután folyamán.

Rátóti Zoltán alelnök

Az MMA részéről **Rátóti Zoltán** alelnök köszöntötte a vendégeket. Kiemelte, hogy napjainkban társadalmi szinten is fontos tudatosítani azt, hogy a művészet nem fényűzés vagy luxus, hanem élet- és egészségvédő stratégia. Éppen ezért elengedhetetlen, hogy a gyermekek mindennapi életébe is beemeljük a művészettel való találkozást, ezzel ugyanis nemcsak kognitív képességeiket, hanem lelki egészségüket is támogathatjuk, és számos negatív civilizációs hatást kiküszöbölhetünk általa. Beszédét Hamvas Béla bátorító szavaival zárta: „Csak azt érdemes megcsinálni, ami lehetetlen” – utalva ezzel arra a világszintű oktatási tendenciára, amely a hétköznapi értelemben véve „hasznos”, praktikus tudásra fókuszál, és háttérbe szorítja például a művészeti tárgyak oktatását.

Freund Tamás neurobiológus, a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) elnöke

A délelőtti folyamán négy plenáris előadást hallgathattak meg a találkozón résztvevők. **Freund Tamás** neurobiológus, a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) elnöke a művészetek által gazdagított belső világ kreatív gondolkodásra való hatásáról beszélt. Az idegrendszeri működés alapjainak ismertetését követően elmondta, hogy a belső világunkat, motivációinkat, érzelmeinket vezérlő központok és a memóriánk között összefüggés fedezhető fel: sokkal könnyebben emlékszünk vissza valamire, ha belső világunkat is erősen megérinti az adott információ. A belső világ – melynek gazdagsága a kreativitásra is jó hatással van – impulzusainak bevonása a tanulási folyamatba azonban rendkívül időigényes, és korunk információ- és stimulustengerében feltételei sokszor nem adottak. Az internet különösen azért veszélyes ebből a szempontból, mert a gyors, idegrendszert stimuláló, ám valójában felszínes tartalmak nagyon rövid idő alatt képesek függőséget kiváltani, ugyanis dopamint szabadítanak fel minimális erőfeszítés és időbefektetés árán. A kutató arra is felhívta a figyelmet, hogy az internetfüggőség (mely akár depresszióhoz, szociális izolációhoz is vezethet) képkalkoló eljárások által is kimutatható negatív változásokat idéz elő az agyban. Az intenzív, túlstimuláló tartalomfogyasztás ellenpontjaként a katartikus művészeti élményt mutatta be, ez ugyanis szintén fokozza az öröm és elégedettség érzését (a dopamin szintjét), ám mindezt negatív mellékhatások nélkül, sőt a kognitív képességek fejlesztésével és a belső világ gazdagításával teszi.

Balázs Mihály, az MMA Oktatási, Képzési és Tudományos Bizottságának elnöke

Balázs Mihály, az MMA Oktatási, Képzési és Tudományos Bizottságának elnöke előadásában a *RÉT* (a Rajz és terv elnevezésű kurzus betűszavas rövidítése) műegyetemi tantárgy felépítésének példáján keresztül mutatta be a

művészettel nevelés lehetőségeit a felsőoktatásban. A tárgy célja nem egyszerűen az ismeretek átadása, sokkal inkább egyfajta érdeklődő, nyitott, művészi látásmódra kívánják általa nevelni a felnövekvő építészgenerációkat. A kurzus legfőbb eszköze a négy műfajban való alkotás: írás (haiku), fotózás, térbeli fizikai modell készítése, mozgókép készítése. Ezek az alkotások egy, a résztvevők által szervezett közösségi élményt, természetbe való kirándulást dolgoznak fel. A hallgatóknak egy adott témát (hang, szín, forma stb.) kell követniük a kirándulás és az alkotás folyamán, emellett pedig bizonyos keretek közé kell szorítaniuk a kreativitásukat: a haiku szigorú, kötött szótagszámú sorokat kíván meg, a térbeli modell alkotása során pedig csupán egy A4 méretű papírlappal dolgozhatnak. Balázs Mihály hallgatói alkotásokat, valamint visszajelzéseket is bemutatott: ezek alapján nemcsak alkotóként fejlődtek a résztvevők, hanem önismereti szempontból is fontos tapasztalatokat szereztek.

Horváth Szilárd, a gödi Búzaszem Iskola alapító igazgatója

A délelőtt harmadik előadója **Horváth Szilárd**, a gödi Búzaszem Iskola alapító igazgatója volt, aki az intézmény szemléletéről, az iskola pedagógiai célkitűzéseiről beszélt. A 2004-ben hét fővel elindított általános iskola pedagógiai *programjának* középpontjában a kereszténység, a magyar néphagyományok, a népművészet, a közösségek és a család áll. A gyermekek az élményalapú tanítás során nemcsak rendszeresen találkoznak a népzenevel, a néptáncsal, a hagyományokkal és a népi mesterségekkel, hanem maguk is aktívan és természetes módon bekapcsolódnak a tevékenységekbe. Az intézménynek kiemelt célja, hogy a családokkal, szülőkkel is szorosabbra fonja a kapcsolatot, ezért rendszeresen az olyan programok, amelyekre a szülőket, testvéreket is várják. A Búzaszem Iskola egyesíti a művészeti és a közismereti

képzést, a diákok továbbtanulási arányából, illetve a felvételi vizsgán elért eredményekből egyértelműen kiderül, hogy a néphagyomány és a népművészet által nyújtott támogatás kognitív képességeikre is jó hatással van.

Szepesi Judit, a Művészettel Nevelés Hálózat projektvezetője

A délelőtti utolsó előadói **Csáji László Koppány**, az MMA MMKI igazgatója és **Szepesi Judit**, a Művészettel Nevelés Hálózat projektvezetője voltak. Az előadás első felében ismertették a kutatóintézet sokszínű feladatkörét a művészettel nevelés területén, valamint a hálózatot életre hívó hármas célt: a művészeti és a művészettel nevelés társadalmi elismertségének növelése, a területen értéket teremtő egyének és intézmények összefogása, valamint egy művészetpedagógiai tudástár létrehozása áll a kezdeményezés fókuszában. Az előadás második felében a fejlesztés alatt álló hálózat weboldalának felépítését és alapvető arculatát is ismertették az előadók. Mint azt Csáji László Koppány kiemelte, eddig a 200 megkeresett közül mintegy 150 személy, műhely és intézmény jelezte, hogy részt kíván venni a Művészettel Nevelés Hálózatában. A portál legfontosabb céljával kapcsolatban úgy fogalmazott, arra hivatott, hogy a művészettel (művészet általi) nevelés eredményeit és társadalmi jelentőségét tudatosítsa a kapcsolódó szakmák képviselőiben, a nagyközönségben és a kultúrpolitika döntéshozóiban. A honlap a kiemelkedő eredményeket elért pedagógusok, intézmények és műhelyek tematikus adatbázisának létrehozásával és egy interaktív térkép segítségével átirányítja az érdeklődőket a hálózat tagjainak saját honlapjára.

Szentpáli Roland tubaművész-zeneszerző, az MMA Művészeti Ösztöndíjprogram ösztöndíjasa

A délelőtti program elején és végén közreműködött Szentpáli Roland tubaművész-zeneszerző, az MMA Művészeti Ösztöndíjprogram ösztöndíjasa, aki Georg Philipp Telemann barokk zeneszerző 7. fantáziájának néhány tételét adta elő saját átíratában. A találkozó délutáni programja műhelybeszélgetésekkel folytatódott. A résztvevőket a *Kihívások és lehetőségek a művészettel nevelés területén, Alapfogalmak, szóhasználat* és *A hálózat további fejlesztése, feladatok* témákban várták a moderátorok, Solymosi-Tari Emőke, az MMA Művészetelméleti Tagozat vezetője, Balázs Mihály, az OKTB elnöke, Landgráf Katalin, az MMA tagja, Farkas Ádám, az OKTB korábbi elnöke, Szepesi Judit, a Művészettel Nevelés Hálózat projektvezetője és Csáji László Koppány, az MMA MMKI igazgatója.

Solymosi-Tari Emőke, az MMA Művészetelméleti Tagozat vezetője

Farkas Ádám, az MMA Oktatási, Képzési és Tudományos Bizottságának korábbi elnöke

Csáji László Koppány, az MMA MMKI igazgatója

A rendezvény folytatásaként az MTA által kezdeményezett Magyar Tudomány Ünnepe programsorozat keretében 2024 novemberében művészetpedagógiai előadásokból álló tematikus napot szervez az MMA MMKI.

Fotó: Nyirő Simon / MMA